

**Pécsi Tudományegyetem
Állam- és Jogtudományi Kar**

Doktori Iskola

Szendrei Ferenc: A pénzmosás

PhD értekezés tézisei

**Témavezető: Dr. habil. Gál István László
egyetemi adjunktus
PTE-ÁJK Büntetőjogi Tanszék**

**Pécs
2010**

A kutatás előzményei, tárgya, célja és módszere

1. A kutatás előzményei, tárgya, célja:

- a. Napjainkban mindenki hallott már a pénzmosásról, mint fogalomról, és mégis mennyire keveset tudunk igazából róla. A pénzmosással hivatalból foglalkozók – bűnüldöző szervek, bejelentésre kötelezettek, felügyeleti szervek – nyilvánvalóan tisztában vannak a jelenség mibenlétével, jellemzőivel, káros hatásaival, de a mindennapok embere vajmi kevés információval rendelkezik. Ennek a helyzetnek a javításán fáradozva elsősorban bűnüldözői szemmel és jórészt a kriminológiai kérdéseket és összefüggéseket boncolgatva szerettem volna feldolgozni és bemutatni a pénzmosás egyes kérdéseit.

Egyáltalán miért kell foglalkoznunk e jelenséggel, miért kell küzdeni a pénzmosás ellen, hiszen e bűncselekménynek nincs sértettje, a résztvevők – pénzügyi szolgáltatók – a folyamatból csak hasznot húznak, hiszen a végrehajtásért jutalék, szolgáltatási díj jár nekik. Sőt, ha figyelembe vesszük azt a tapasztalatot, hogy a bűncselekményből származó vagyon csak akkor lesz legális, ha abból adót fizetnek, akkor azt kell mondani, hogy e bűnözők mindenkinek hasznos tevékenységet folytatnak.

A pénzmosás mögött azonban súlyos bűncselekmények állnak, legyenek akár a klasszikus szervezett bűnözés egyes formái, vagy akár gazdasági, akár vagyon elleni bűncselekmények. Ami pedig a tevékenység gazdasági hasznosságát illeti, reményeim szerint az alábbiak ezt a tévhitet is cáfolni fogják.

- b. A pénzmosást súlyos jogsértésnek minősíti mind a hazai, mind a nemzetközi közfelfogás. Ennek ellenére egyes piaci szereplőknél előfordul, hogy az adójogszabályok megsértésével keletkezett jövedelmek és vagyonok, valamint a vesztegetésből keletkezett jövedelmek megítélése esetében elnézőek, s elsősorban a pénzügyi szervezet szolgáltatói kötelezettségeit, valamint a tulajdonosok számára fontos profit szempontjait emelik ki.

A pénzmosás csak a bűncselekményből származó vagyonok, pénzeszközök tulajdonosainak érdekét szolgálja. Ugyanakkor egyre agresszívan veszélyezteti a társadalom erkölcsi, jogi rendjét, a gazdaság versenyképességét, biztonságát, az esélyegyenlőséget a versenyben. A pénzmosás durva beavatkozás a piac keresleti - kínálati mechanizmusaiba és nincs tekintettel a "megértő", "elnéző" piaci szereplőkre sem. Ha nem is azonnal, de hosszabb távon az utóbbiakra nézve is romboló hatással jár a szervezett bűnözéssel szoros kapcsolatban álló folyamat.

- c. A pénzügyi szervezetek és szakmai szövetségeik - az ügyfelekkel való kapcsolattartás során - a pénzmosás révén keletkező egyéni és társadalmi hátrányok, jogbizonytalanság keletkezésének ismertetésével is elősegíthetik, hogy a pénzmosás minden formáját negatív társadalmi megítélés fogadja.

A pénzügyi szolgáltató szervezetnek kifejezetten kárt okoz a kétes, gyanús ügyfelek és ügyletek befogadása, ilyen megbízások teljesítése. A pénzmosás gyanújába keveredés hírnév és működési kockázatot hordoz, és egyben piacvesztéshez is vezethet.

A pénzmosást gyakran azoknál a pénzügyi szervezeteknél kísérlik meg az illegális jövedelmek tulajdonosai, melyek elnézőek, rugalmasak. Éppen ezek a szolgáltatók esnek könnyen a pénzmosók áldozatául megbízható ügyfeleik, piaci partnereik elvesztése miatt.

d. A gazdaság egésze, a pénzügyi rendszer, a pénzügyi szervezetek és ügyfeleik biztonsága szempontjából központi kérdés a bűnözésből, különösen a szervezett bűnözésből keletkező jövedelmek tisztára mosásának megakadályozása. A pénzmosás ma a társadalmat, a gazdaság egészét fenyegető tényező. Beépül a gazdaságba, mivel visszajuttatja a bűncselekménnyel szerzett javakat a legális gazdaság szervezeteibe, a szervezett bűnözéshez kapcsolódva alapvetően változtatja meg a piac működését, leértékeli a pénzügyi eljárások hatékonyságát és tisztességességét, és végső soron a demokratikus jogállamot veszélyezteti.

e. A pénzmosás, mint bűncselekmény az 1970-es években került a kriminológusok látóterébe. Ekkor vált ugyanis világossá, hogy a kábítószer bűnözés világméretűvé válása folytán a nemzeti államok egyéni fellépései már nem elég hatékonyak.

Ugyanakkor ez nem jelenti azt, hogy pénzmosás korábban ne létezett volna, hiszen egyidősnek mondhatjuk a szervezett bűnözéssel.

A legenda szerint magát a kifejezést Al Capone találta ki, aki Chicago-szerte működtetett pénzbedobós, önkiszolgáló mosodák (illetve autómosók) segítségével álcázta szerencsejátékokból, prostitúcióból, panamázásból, illetve a szesztilalmi törvény megsértéséből származó jövedelmét. A történetet inkább csak jól hangzó mese, annyiban a segítségünkre lehet, hogy tökéletesen leírja a jelenséget, vagyis, hogy a piszkos pénz számos ügyleten átforgatva, azaz mosva, legális, vagyis tiszta pénzként kerül újra elő.

A jelenség világméretűvé válása a XX. század utolsó évtizedeiben történt meg, a nemzetközi érdeklődés középpontjába állításáról pedig leginkább a 2001. szeptemberében történt terrorcselekményekkel és a terrorizmus finanszírozásával való összekapcsolása után beszélhetünk.

f. Talán nem szerencsés személyes ambíciókat is belekeverni a kutatás motivációinak felsorolásába, de azt gondolom felesleges lenne tagadni ezek meglétét a PhD kutatás témaválasztásával kapcsolatban.

A szerző 1997. és 2001. között az ORFK (különböző szervezeti egységeihez tartozó) Pénzmosás Elleni Osztályán dolgozva találkozhatott a pénzmosás elleni küzdelem területén kialakuló magyar szabályozás és gyakorlat összes problémájával és eredményeivel. A Rendőrtiszti Főiskolára történő áthelyezése után természetes választás volt oktatóként is a pénzmosás témakört választani egyik kutatási témának, illetve később PhD kutatási témának is.

Gyakorlati szakemberként sokszor jelentett problémát, hogy nem létezett használható magyar szakirodalom (illetve a jelenség jellegéből adódóan, akkor volt kialakulóban), és bár azóta születtek jelentős tanulmányok a témában, átfogó feldolgozása – büntetőjogi és közgazdasági szempontból – csak témavezetőm, Dr. Gál István László, által történt meg.

Dolgozatom egyik célkitűzése volt, hogy az ott megalkotott képet tovább árnyaljam és más szempontok szerint, elsősorban talán a nyomozóhatóság számára hasznos értekezés szülessen, a téma büntetőjogi és elsősorban kriminológiai megközelítésének eredményeképpen.

g. A kutatás további célkitűzése volt a pénzmosás elleni küzdelem eddigi eredményeinek, és szabályozásának elemzése, valamint a pénzmosás és a hozzá kapcsolható speciális területek (offshore, gazdasági és szervezett bűnözés, terrorizmus finanszírozás) komplex vizsgálata, az esetleges hiányosságok feltárása és a továbblépés lehetőségeinek felvázolása.

2. A kutatás módszere:

- a. A kutatási téma feldolgozásának módszereit alapvetően meghatározták a kutatás céljai és érintett tudományterületei.
Törekedtem a pénzmosás kapcsán rendelkezésre álló nemzetközi és hazai szabályozók minél szélesebb körű feldolgozására (amivel kapcsolatban, csak azért nem merek teljes körűt írni, mert a terület folyamatos változása és az ellene való fellépés igénye újabb és újabb jogszabályok létrehozását eredményezi).
- b. A büntetőjogi szakterület tekintetében a szakirodalomból elsősorban a gazdasági bűncselekményekkel és magával a pénzmosással foglalkozó munkákat használtam fel, ugyanakkor az eredményes büntetőeljárások - több fórumon, sokszor hiányosságként felvetett - csekély száma bizonyos fokig korlátot jelentett a vizsgálat során.
A kriminológiai szakterületet vizsgálva a pénzmosáson túlmenően a kapcsolódó területek szakirodalmának feldolgozására koncentráltam, így a gazdasági bűnözéssel, valamint a szervezett bűnözés jelenségeivel, hatásaival és a pénzmosással való kapcsolatával foglalkozó munkák jelentették a kutatás alapját.
Érintőlegesen foglalkoztam a pénzmosás és a gazdasági bűnözés kapcsán megkerülhetetlen offshore problémakörrel is, elsősorban hazai közgazdasági tanulmányok alapján.
- c. A nemzetközi szakirodalomból elsősorban az angol és francia nyelven hozzáférhető munkák feldolgozása történt meg.
Legnagyobb sajnálatomra nyelvi hiányosságaim miatt német nyelvterületről viszonylag kevés forrásművel tudtam foglalkozni, de a legfontosabbakat igyekeztem ismerőseim, kollégáim segítségével lefordítani és felhasználni, hiszen a német szabályozás gyakorlatilag alapul szolgált a magyarországi pénzmosás elleni rendszer kialakításában, és éppen ezért tapasztalataik megismerése számunkra is érdekes lehet.
- d. Az interneten elérhető források közül elsősorban a pénzmosással foglalkozó nemzetközi és hazai szervezetek hiteles honlapjairól beszerezhető információkat használtam fel a dolgozat elkészítése során.
- e. További fontos módszere volt a kutatásnak a pénzmosással a gyakorlatban foglalkozó szakemberekkel folytatott beszélgetések sorozata, legyenek azok a korábban a rendőrségen ezzel foglalkozók, vagy az azóta már a Vám-, és Pénzügyőrséghez került bűncselekménnyel jelenleg küzdő vámos-pénzügyőr kollégák, illetve az ügyészségeken, bíróságokon a pénzmosással kapcsolatba kerülő szakemberek. Ezen kívül természetesen a különböző bejelentésre kötelezett – elsősorban banki – szolgáltatók tapasztalatait is igyekeztem megismerni és a dolgozatban hasznosítani, és talán nem elhanyagolható forrást jelentettek a pénzmosás területén szerzett saját tapasztalataim.

I. Az értekezés tudományos eredményeinek összefoglalása:

1. A pénzmosás fogalma

- a. A pénzmosás fogalmával kapcsolatban a nemzetközi gyakorlatban irányadó - a 2001/97. EK Irányelvben található - szabályozásból indultunk ki, amely megfogalmazza mindazokat a magatartásokat, amelyekkel a pénzmosás elkövethető, illetve annak alapját is, azt a vagyont, aminek a legalizálása a bűncselekmény elkövetőinek célja.

Pénzmosás tehát az a szándékos magatartás, amikor vagyon átváltása vagy átutalása történik, annak tudatában, hogy az adott vagyon bűncselekményből, vagy abban való részvételből származik: azzal a céllal, hogy eltitkolja, vagy leplezze a vagyon törvényellenes származását, vagy segítséget nyújtson a tevékenység elkövetésében részt vevő bármely személynek abban, hogy a tevékenység jogi következményei alól kibújjon; továbbá a vagyon valódi jellegének, forrásának, helyének, mozgásának, a hozzá fűződő jogoknak vagy tulajdonjogoknak az eltitkolása vagy elrejtése annak tudatában, hogy az illető vagyon bűncselekményből vagy abban való részvételből származik; valamint a vagyon megszerzése, birtoklása vagy használata, az átvétel időpontjában annak tudatában, hogy az illető vagyon bűncselekményből vagy abban való részvételből származik; az imént felsorolt tevékenység elkövetésében való részvétel, elkövetésének támogatása, pártolása, elősegítése és ajánlása.

- b. A pénzmosás származékos jellege kapcsán röviden bemutatásra került az a fejlődés, ami ezen a területen a kezdetektől napjainkig bekövetkezett, azaz, hogy milyen módon jutott el a korábban szinte kizárólagosan a kábítószer bűnözéssel összefüggésben emlegetett pénzmosás oda, hogy ma már gyakorlatilag nehéz olyan anyagi előnnyel járó bűncselekményt találni, amelynek kapcsán ne jelenhetne meg a pénzmosás, mint kísérő jelenség.

„Pénzmosásnak nevezzük azt a folyamatot, amelyben az elkövetők illegális forrásból – bűncselekményből – származó vagyontárgyakat legális forrásból származónak kívánják meg feltüntetni, vagyis azt olyan tulajdonságokkal ruházzák fel – származási hely, jogcím – amelyek alkalmasak arra, hogy eredetüket a hatóságok elől, így a nyomozó hatóság, és az adóhatóság elől elrejtse, leplezze.” (Molnár)

Egy másik megközelítésből a pénzmosás olyan illegális gazdasági szolgáltatásnak minősíthető, amely arra irányul, hogy a bűncselekménnyel szerzett vagyon eredete igazolhatóvá váljék, megszabadulva annak felismerhetően jogellenes mivoltától. (Gál)

- c. Röviden már itt említésre kerül, hogy a nemzetközi előírásoknak megfelelően mit is tekint a magyar jogalkotó pénzmosásnak, milyen magatartások megvalósítása esetén beszélünk hazánkban pénzmosásról.

Azaz:

- 1) a más által elkövetett, szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekményből származó dolog

- a) ezen eredetének leplezése céljából
 - 1. a dolog átalakítása vagy átruházása, gazdasági tevékenység gyakorlása során történő felhasználása,
 - 2. a dolgon fennálló jogoknak vagy az e jogban bekövetkezett változásoknak, illetve annak a helynek, ahol a dolog található eltitkolása vagy elleplezése,
 - 3. a dologgal összefüggésben bármilyen pénzügyi tevékenység végzése, vagy pénzügyi szolgáltatás igénybevétele,
- b) a dolog megszerzése magának vagy harmadik személynek; megőrzése, kezelése, használata, felhasználása, azon vagy ellenértékén más anyagi javak szerzése, amennyiben a dolog eredetét az elkövetés időpontjában ismerte
- 2) büntetendő a saját mosás is, azaz pénzmosás az is, ha valaki szabadságvesztéssel büntetendő cselekményének elkövetéséből származó dolgot
 - a) ezen eredetének leplezése céljából
 - 1. gazdasági tevékenység gyakorlása során felhasználja,
 - 2. a dologgal összefüggésben bármilyen pénzügyi tevékenységet végez, vagy pénzügyi szolgáltatást vesz igénybe.
 - 3) büntetendő a pénzmosás előkészülete is
 - 4) büntetendő a pénzmosás gondatlan alakzata is (a más által elkövetett szabadságvesztéssel büntetendő cselekményből származó dolog gazdasági tevékenység gyakorlása során történő felhasználása, a dologgal összefüggésben bármilyen pénzügyi tevékenységet végzése, vagy pénzügyi szolgáltatás igénybevétele, ha az elkövető gondatlanságból nem tud a dolog ezen eredetéről)
 - 5) büntetendő továbbá az előírt bejelentési kötelezettség elmulasztása is
- d. Látnunk kell, hogy a pénzmosás során megvalósított egyes műveletek az esetek többségében legálisak, azonban a tevékenység egésze az eredetleplezési célzat miatt már illegális.

2. A pénzmosás fázisai

Bemutatásra került a dolgozatban több a pénzmosás mechanizmusára kidolgozott modell, köztük részletesen a talán legismertebb és legelfogadottabb három fázis modell, amely szerint elhelyezés – rétegzés - integrálás szakaszokra oszthatjuk a pénzmosási tevékenységet. A feldolgozás során a szakaszokra jellemző elkövetési magatartásokkal és példákkal próbáltuk érthetővé tenni a pénzmosás különböző megoldásait és helyüket a pénzmosás folyamatában.

3. Pénzmosási technikák

A pénzmosás különböző technikáinak taxatív felsorolása tulajdonképpen lehetetlen, de fel tudunk sorolni olyan alaptípusokat, amelyek jellemzőek erre a tevékenységre. Ennek megfelelően a dolgozatban igyekeztünk a lehető legszélesebb körben összefoglalni azokat a gyakorlatban már megjelent megoldásokat, amelyeket a pénzmosók alkalmaztak. Így összesen mintegy huszonöt jellemző pénzmosási technikát foglaltunk egybe, azonban azt látnunk kell, hogy ezek alváltozatai, kombináció gyakorlatilag végtelen számú lehetőséget adnak a bűncselekmény elkövetőinek kezébe. Ugyanakkor hangsúlyoznunk kell azt is, hogy természetesen nem mindegyik bűncselekmény elkövetőjének van szüksége a pénzmosás igénybevételére, és éppen magyarországi példák mutatják, hogy még egyébként a mindennapi életben rendkívülinek számító összegek is eltüntethetők pénzmosás nélkül is.

A pénzmosás mérése

A bűnözésből származó jövedelmek pontos összegének, ennek következtében a pénzmosásra rendelkezésre álló jövedelem összegének felfedése gyakorlatilag lehetetlen. Az IMF becslései szerint legalább 590 milliárd – 1,5 billió dollár közötti összegre – ami a világ GDP-jének közel 2-5%-a – rúg a pénzmosásból származó éves jövedelem.

Az USA Hírszerző Tanácsa 2000. decemberében kiadott becslése szerint a bűnözésből származó évi jövedelemből 100-300 milliárd USD származik kábítószerforgalmazásból, 10-12 milliárd USD mérgező és veszélyes hulladékok illegális lerakásából, 9 milliárd USD gépjármű-lopásból az USA-ban és Európában, 7 milliárd USD embercsempészetből, és legalább 1 milliárd USD szerzői jogokkal (videó felvételek, szoftver stb.) való visszaélésből.

Az FATF szerint a kábítószer forgalmazásból származó törvénytelen jövedelem önmagában eléri a 300-500 milliárd amerikai dollárt. Más szerzők feltételezik, hogy az adócsalást nem számítva, évi 300-500 milliárd USD-nyi – súlyos bűncselekményekből származó – pénz kerül mosásra. Van olyan szakértő is, aki szerint 285 milliárdnyi amerikai dollár mosott pénzzel kell évenként számolni, ennek zöme Amerikára és Európára koncentrálódik.

A pénzmosás mérése kapcsán a dolgozatban bemutatásra kerül az FATF által kidolgozott közvetlen és közvetett becslés módszere, illetve részletesen foglalkozunk az ausztrál székhelyű, Crime Trend Analysis által kidolgozott vonzerő-index módszerrel. Hazánk csak a 61. helyet foglalja el a táblázat szerint, ami nem felel meg annak a vélelemnek, amely szerint Magyarországot adóparadicsomnak, vagy pénzmosó országnak lehetne nevezni.

Alternatív módszerként bemutatjuk a Transcrime által kidolgozott mérési módszert is, amivel csak azt kívánjuk érzékeltetni, hogy más-más módszerek alkalmazásával milyen következtetéseket lehet levonni a pénzmosás vonatkozásában.

5. A pénzmosás gazdasági hatási

Az illegális jövedelem gazdaságba történő beillesztése olyan lehetőségeket nyújt az elkövetőknek, amelyekkel megalapozhatják újabb bűncselekmények elkövetését és jelentős befolyásra tehetnek szert a gazdasági és politikai szférában.

A pénzmosás negatív hatása, hogy rombolhatja a pénzintézetekbe vetett bizalmat, az illegális eredetű pénzeszegek legális vállalkozásokba történő elhelyezése esetén, ezen vállalkozások könnyen jutnak tőkéhez a terjeszkedésükhöz, nagy anyagi bázissal rendelkeznek beruházásaikhoz, módjuk van áruik és szolgáltatásaik dömpingáron történő kínálására, valamint az ezek előállításához szükséges források magasabb áron történő beszerzésére, hiszen a negatív árrés a pótlólagos fekete tőke bevonása miatt számukra nem befolyásoló szempont. Az adott piaci szegmens keresleti és kínálati árait, valamint egyensúlyát nagymértékben veszélyeztetik. Így versenytársaik és a normál üzletmenetű vállalkozások hátrányba kerülnek velük szemben.

Mindezekon kívül a gazdaságba beáramló piszkos pénzek lehetőséget adnak a szervezett bűnözésnek arra, hogy korrupciós és más jellegű bűncselekmények révén beépüljenek a társadalmi és politikai élet legfelsőbb rétegeibe, valamint hatással legyenek a törvényhozó és a végrehajtó hatalomra. Ezzel akár közvetett államirányításra is szert tehetnek, veszélybe sodorva az adott társadalom erkölceit, nemzetközi megbecsülését és együttműködéseit.

A pénzmosás makro-, és mikrogazdasági hatásainak, az adóelkerülés és a pénzmosás összefüggéseinek bemutatásával csak felvillantani szerettük volna a pénzmosásnak a gazdaság területén megjelenített veszélyeit. Ezen összefüggések vizsgálata tulajdonképpen nem témája az értekezésnek, azonban veszélyeit tekintve, illetve az offshore probléma felvezetéseként mindenképpen foglalkoznunk kellett vele.

6. Az offshore

Az adóztatás megjelenésével egyidejűleg létrejöttek azok a technikák is, amelyek az adó csökkentését, kikerülését szolgálták.

A cél, hogy az emberek elkerüljék az egyes országok szigorú (adó)törvényeit, és kihasználják a rugalmasabb, engedékenyebb törvényeket, egyidős az adózás történetével.

Az adóparadicsomok virágzása a második világháború utáni időszakban kezdődött el, amelyet különösen két folyamat indukált. Egyrészt a globalizáció, amely a termelőtevékenység és szolgáltatások folyamatos térbeli át- és újraszervezését hozta magával. A nemzetközi cégeknek lehetőségük volt a tevékenységük előnyös strukturálására. Ezt segítették elő az olyan flexibilisebb tevékenységek, mint biztosítás, tanácsadás, befektetések súlyának növekedése a gazdaságban. Másrészt viszont további fontos folyamat, hogy az állami költségvetések pénzhátsége a kiadási oldal folyamatos növekedése folytán egyre bővítette az újraelosztási folyamatot; a kiadási oldalról generált adóteher növekedés pedig eltérően érintette az egyes országokat. Egyes államok számára az adóparadicsom státusz szinte az egyetlen lehetőség volt a forrásszerzésre, amely nélkül teljesen kiszorultak volna a világgazdaság fejlődéséből.

A dolgozatban a káros adóverseny és az adóelkerülés, valamint a pénzmosás kapcsolatát vettük vizsgálat alá. Az offshore területek és szabályok előnyeinek bemutatása után az EU-nak az offshore cégek és tevékenység visszaszorítására irányuló törekvéseit dolgoztuk fel.

Végezetül pedig a magyarországi offshore viszonylag rövid történetét, szabályait, valamint az offshore megoldások és a szervezett bűnözés, és ezáltal a pénzmosás összefüggéseit próbáltuk feltárni, és magyarázatot találni arra miért váltak az offshore területek napjainkra a pénzmosás ellen küzdők céltáblájává.

7. A pénzmosás nemzetközi szabályozása

Az értekezésben a teljesség igényével gyűjtöttük össze mindazokat a nemzetközi (európai) szabályozókat, amelyek a pénzmosás elleni küzdelemmel foglalkoznak. Az időrendi sorrendben történő feldolgozás elősegíti, hogy figyelemmel kísérjük azt a fejlődést, amit a pénzmosás jelensége és az azt követő szabályozás bejárt.

A pénzmosás elleni küzdelemben napi szinten alkalmazott, és a hatályos magyar szabályozás alapját képező, III. Irányelv (Az Európai Parlament és a Tanács 2005. október 26-i 2005/60/EK Irányelve a pénzügyi rendszereknek a pénzmosás, valamint terrorizmus finanszírozása céljára való felhasználásának megelőzéséről) újdonságainak kimerítő feldolgozása mellett, természetesen bemutatásra került az azt megelőző I. és II. Irányelv is, kiemelve azokat a lényeges különbségeket és fejlődési irányokat, amelyeket ezekben a jogi normákban nyomon követhetünk.

8. Nemzetközi szervezetek

A dolgozatban bemutatásra kerülnek mindazok a befolyással bíró nemzetközi szervezetek, amelyek a pénzmosás elleni küzdelemre jöttek létre, és amelyek hatással voltak – vannak – lehetnek a magyarországi pénzmosás elleni küzdelemre.

- a. Mindenekelőtt az FATF (Financial Action Task Force on Money Laundering) és az ő 40 + 8 (ami igazából 9) ajánlásának részletes feldolgozására került sor, hiszen a pénzmosás területén elismerten ez a szervezet bír a legnagyobb befolyással, ajánlásai, vizsgálatai alapján ő alakítja a nemzetközi pénzmosás elleni szabályokat, és határozza meg a pénzmosás elleni küzdelem fő (újabb) irányait. Fontosnak tartottuk az ajánlások részletes ismertetését, mert bár sokan sok helyen sokszor hivatkoznak – utalnak rá, kevesen ismerik tartalmukat részletesen.
- b. PC-R-EV/Moneyval (Select Committee on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures)

Az FATF által is támogatott, az Európa Tanács által létrehozott regionális program. Létrehozásának az volt az oka, hogy azoknak az országoknak, melyek nem voltak a FATF tagjai, vezesse a saját maguk által, illetve a kölcsönösen végzett felméréseket, kiértékeléseket a pénzmosás elleni intézkedések során. Így ez a szervezet végzi Magyarország ellenőrzését is. (A legfrissebb ellenőrzés 2010. tavaszán fejeződött be, eredményeinek nyilvánosságra hozatala ősszel várható.)

- c. A következő jelentős nemzetközi csoport, mely a pénzmosással foglalkozik, az 1995-ben alakult Egmont Csoport.

Tevékenysége kimerül abban, hogy évente konferenciát szervez a tagországok számára, illetve a saját fejlesztésű, az Internet alapjain működő titkos számítógépes programban összegzi a tagországok jogi szabályait, a jogalkalmazókról szóló információkat, illetve az adatcsere lehetőségeit.

A csoport tagjai, köztük Magyarország is, létrehozták pénzügyi hírszerző egységeiket (FIU - Financial Intelligence Unit) a kapott információk gyűjtésére és elemzésére azzal a céllal, hogy a pénzmosás megakadályozása és leküzdése érdekében összefüggést keressen a gyanús pénzügyi műveletek és az alapul szolgáló bűnözői tevékenység között. Az FIU egy olyan központi nemzeti hivatal, amely fogadja, elemzi, valamint az illetékes szervek felé továbbítja azokat a pénzügyi információkat, amelyek bűncselekmény elkövetésének gyanúját vetik fel, valamint, amelyre a nemzeti törvényhozásnak szüksége van a pénzmosás elleni küzdelem érdekében. A pénzügyi nyomozó hivatalok folyamatos összeköttetésben vannak a különféle pénzügyi intézményekkel, a jogalkalmazó szervekkel, a közvádoló hatósággal és a külföldi FIU egységekkel. A tagállamok biztosítják, hogy az FIU-k saját kezdeményezésre vagy kérésre kicserélik a rendelkezésre álló információkat.

- d. Az egyéb nemzetközi szervezetek között foglalkoztunk az USA pénzmosás elleni ügynökségével, a FinCEN-nel (Financial Crimes Enforcement Network), illetve azokkal az FATF típusú regionális szervezetekkel, amelyek ma már, felismerve a pénzmosás területén történő nemzetközi együttműködés szükségességét, a világ bármely részén megtalálhatók (Task Force on Organised Crime in the Baltic Sea Region, Asia Pacific Group (APG), Caribbean Financial Action Task Force (CFATF), Financial Action Task Force of South America Against Money Laundering (GAFISUD), Middle East and North Africa Financial Action Task Force (MENAFATF), Eurasian Group (EAG), Eastern and Southern Africa Anti-Money Laundering Group (ESAAMLG), Intergovernmental Anti-Money Laundering Group in Africa (GIABA)).

9. Egyes országok gyakorlata

Az értekezésben különböző részletességgel bemutatásra kerül 29 ország a világ minden tájáról. A vizsgálódás elsősorban a pénzmosás elleni jogszabályokra és egyéb intézkedéseikre, a pénzmosás elleni küzdelemben közreműködő hatóságokra és szervezetekre, valamint gyakorlati eredményeikre terjedt ki.

Rövid konklúzióként talán azt mondhatjuk, hogy bár változatos képet mutat a pénzmosás elleni tevékenység az egyes országokban, megfigyelhetők a közös nemzetközi szabályokhoz igazodás törekvései, aminek eredményeként talán belátható időn belül egységes fellépés lesz jellemző minden országban, és nem lesz értelme a pénzmosásnak.

10. Szervezett bűnözés és pénzmosás

A témakör érintése több szempontból is megkerülhetetlen, hiszen egyrészt a pénzmosás bevételeinek legfőbb forrásaként tekintünk a szervezett bűnözés különböző formáiból származó jövedelmekre, másrészt viszont általában a pénzmosás elkövetésére is szervezett bűnözői keretek között kerül sor.

Rövid áttekintést adtunk a szervezett bűnözés fogalmi meghatározásának nehézségeiről, jellemzőiről, a kialakulását - változását befolyásoló tényezőkről, történetéről, területeiről, bűnös tevékenységének és legalizálási törekvéseinek összefüggéseiről, legismertebb nemzetközi csoportjairól, az ellene való fellépés lehetőségeiről, külön kitérve a EU, a világ más tájai, valamint a magyarországi jellemzőkre.

Feldolgoztuk a szervezett bűnözés és a pénzmosás összefüggéseit, jellemzőit.

Külön foglalkoztunk a szervezet bűnözővé válás folyamatával, a bűnözői karrierrel, valamint a szervezett bűnözés magyarországi történetével és jellemzőivel.

11. Terrorizmus finanszírozás

A terrorizmus finanszírozása azoknak a pénzösszegeknek és javaknak az előteremtését jelenti, amelyek – kiegészülve bizonyos logisztikai támogatásokkal – végső soron lehetővé teszik egy terrorista entitás működését. A ma ismert terrorizmus sok szempontból hasonlóságot mutat a szervezett bűnözéssel, azonban éppen sajátos céljai azok, amelyek megkülönböztetik ettől. A szervezett módon elkövetett bűncselekmények közvetlen célja a haszonszerzés, ezáltal a bűnözők befolyáshoz, hatalomhoz jutása. A terrorizmus közvetlen célja viszont – amint neve is mutatja – a félelemkeltés és a megfélemlítés útján történő nyomásgyakorlás. Ennek megvalósításához a terrorizmus gyakran felhasználja a szervezett bűnözői csoportok lehetőségeit, esetenként a terrorista entitások maguk is a szervezett bűnözéshez hasonló infrastruktúrát építenek ki és működtetnek, de a végcél soha nem az anyagi haszonszerzés.

A terrorizmus finanszírozása a 2001. szeptember 11-i New York-i és a 2004. március 11-i madridi terrortámadások, valamint az ezek hatására beindult nemzetközi jogalkotási folyamat következtében egyre inkább a pénzmosással együtt tárgyalt kérdéskörre válik.

A terrorizmus finanszírozása, mint viszonylag új jelenség, a következő jellemvonásokkal rendelkezik.:

- a. A motívum inkább erőszakos (megfélemlítés, pánikkeltés, rombolás-bomlasztás) mint anyagi (nyereségvágy, haszon). A terroristák célja leginkább állami szervek, nemzetközi szervezetek valamire történő kényszerítése, egy ideológiai vagy vallási üzenet továbbítása, a lakosság megfélemlítése vagy más állam alkotmányos, társadalmi vagy gazdasági rendjének megváltoztatása (illetve megzavarása). Mivel képtelenek céljaikat a hagyományos intézkedésekkel, bevett alkotmányos módokon elérni, az erőszak felé fordulnak. Célpontként gyakran nemzeti (nacionalista) céljaikat

reprezentáló vagy szimbolikus célokat választanak, és arra törekszenek, hogy célzott ellenségeik szemében jelentős hatást érjenek el.

A terroristák célja tehát csak a legritkább esetben lehet a haszonszerzés, míg a pénzmosók egyértelműen „profitorientáltak”.

- b. A terrorizmus finanszírozására ugyanúgy felhasználnak legális forrásból származó pénzt, mint illegálisat. A terroristák a pénzügyi támogatásként kapott összeg jelentős részét olyan legális forrásból kapják, mint például a karitatív szervezetek, jótékony adományozók, illetve törvényesen működő cégek.
- c. A harmadik megkülönböztető jellemvonás az eltérő összegnagyság. A nagyobb terrortámadások is megszervezhetők és lebonyolíthatók viszonylag kisebb összegekből is.

A terroristák egyébként – a jelenlegi ismereteink szerint – nem használnak speciális, eddig nem ismert pénzmosási technikákat. Azok a non-profit szervezetek pedig, amelyek a terrorizmust alkalmoszerűen vagy rendszeresen támogatják, nem is minden esetben tudnak arról, hogy az általuk átutalt pénz milyen célokat szolgál.

A dolgozatban részletesen tárgyaljuk – elsősorban az iszlám – terrorizmus kialakulását és jellemzőit. Röviden foglalkozunk a terrorizmus, illetve a terrorizmus finanszírozás elleni fellépés és felderítés lehetőségeivel is.

12. Pénzmosás a magyar jogban

A pénzmosással kapcsolatban Magyarországon két alapvető jogszabályról kell beszélnünk, ez egyrészt a Btk. (a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény), másrészt a Pmt. (a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2007. évi CXXXVI. törvény).

Először röviden a Btk.-beli tényállás elemzése kerül sor az elkövetési magatartásokról kiindulva, a pénzmosásnak a törvényben leírt különböző fajtái köré csoportosítva a feldolgozást, azaz a célzatos, a célzat nélküli, valamint a saját, illetve a gondatlan pénzmosás elemzése történik meg.

Az elemzés során kitértünk a pénzmosás törvényi tényállásával kapcsolatos egyéb szentitív kérdésekre is, úgymint a dolog, illetve a pénzügyi tevékenység és -szolgáltatás fogalmára, az alpbűncselekmény problematikájára, a saját pénz mosásának dogmatikai hátterére, a minősített esetekre, az előkészület büntetendőségére, a büntethetőséget megszüntető okokra, valamint a pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztására, mint önálló bűncselekményre.

A Pmt. kapcsán röviden összegeztük az I., II., és III. Pmt. jellemzőit és lényeges különbségeit, a fejlődés irányait, azaz, hogy hogyan jutottunk el hazánkban a pénzmosás lehetőségének felismerésétől, és első szabályozásától odáig, hogy napjainkra a nemzetközi szabályokat betartva (néha meghaladva), a pénzügyi élet minden területét kontroll alatt tartva, beszélhetünk a pénzmosás elleni harcról, amibe természetesen ma már a terrorizmus finanszírozásának a megakadályozása is beletartozik.

13. A (pénzügyi) szolgáltatók kötelmei és pénzmosás gyanújára okot adó körülmények

Az előzőekben leírtakra építve részletesen végigtárgyaljuk a pénzügyi szolgáltatók Pmt.-ből adódó kötelezettségeit, úgymint a pénzmosásra és terrorizmusfinanszírozásra utaló tény, adat, körülmény megfogalmazása; az eljárás intézményi szabályozása és eljárásrendje: a szolgáltatók belső szabályzata; a kijelölt személy; az ügyfél átvilágítás és annak új, kockázat alapú megközelítése; az ügyleti megbízás fogalma; a tényleges tulajdonos megállapítása; a kiemelt közszereplők; a bejelentések rendje; a megbízás felfüggesztésének lehetősége; a pénzmosás felismerését lehetővé tevő gyanú okok; a felfedés tilalma és az oktatás kérdésköre.

Látnunk kell, hogy bár a törvény az aktuális nemzetközi szabályoknak és elvárásoknak megfelel, korántsem hibátlan, és néha indokolatlanul nehéz feladat elé állítja a bejelentésre kötelezetteket. A már említett Moneyval ország vizsgálat eredménye, a tervbe vett IV. Irányelv, illetve a gyakorlat javaslatai alapján a jövőben a törvényben is változások várhatók.

14. Pénzmosás a világban

A pénzmosás sokszínűségét, az elkövetési módszerek ezerarcúságát bizonyítandó feldolgozásra került mintegy 20 külföldi és 24 magyarországi pénzmosási eset.

A magyarországi esetek feldolgozása kapcsán a 2005. előtti pénzmosási ügyeket vizsgáltuk. Az ezt követő évekből megemlített pénzmosás gyanús esetek elsősorban média információkon alapulnak, annak összes hátrányával.

A kutatás során rengeteg akadályba ütköztünk, egyrészt a statisztikák hiányosságai (amit egyébként már több nemzetközi szervezet Magyarországgal kapcsolatos vizsgálata is szóvá tett), másrészt a folyamatban lévő eljárások hozzáférhetetlensége okozott problémát. Ugyanakkor szembesülhettünk azzal is, hogy a büntetőeljárás különböző szakaszai között is léteznek „fekete lyukak”, ahol eltűnnek az ügyiratok, és csak hosszadalmas keresés után lehet rájuk találni.

A külföldi esetek talán lehetőséget adnak arra, hogy egy kicsit mások fejével gondolkodjunk, és a jogrendszerek eltérőségéből adódó előnyökről és hátrányokról is ismereteket szerezzünk, ugyanakkor képet alkothatunk a magyarországi helyzetről és sajátosságokról, valamint a hazai pénzmosás elleni tevékenységről.

15. A pénzmosás elleni küzdelem a nyomozóhatóság szemszögéből

A nyomozóhatóság kötelezettségeit és lehetőségeit a pénzmosás elleni küzdelemben három szempontcsoport szerint elemeztük:

- a. a VPOP KBP PIO feladatai, úgymint
 - a bejelentések ellenőrzése

- a felfüggesztett tranzakciók ellenőrzése
 - mintaszabályzatok
 - felügyeleti tevékenység
 - oktatás
 - nemzetközi együttműködés
 - pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések
- b. a titkos információgyűjtés lehetőségei a pénzmosás elleni küzdelemben, illetve a gazdasági bűnözés elleni harcban
- c. a büntetőeljárás tapasztalatai

II. Javaslatok a pénzmosás elleni küzdelem hazai továbbfejlesztésére:

1. a pénzügyi információs egység tudomására jutott információkkal kapcsolatban azok felhasználhatósága korlátozásának megszüntetése és az információk szabad felhasználása bármely szabadságvesztéssel büntetendő cselekmény elleni büntetőeljárásban.
2. a PIO értékelő-elemző szoftverének továbbfejlesztése a pénzmosás gyanús események hatékonyabb felismerése céljából és annak érdekében, hogy a gyanús ügyletekre vonatkozó bejelentések elemzésekor az FIU a lehető legpontosabban meghatározhassa az alpbűncselekményt.
3. a bejelentések hatékony elbírálásához szükséges adattárak összekapcsolása, mivel még mindig túlságosan sok időt vesz igénybe az érintett személlyel, gazdasági társasággal vagy tranzakcióval összefüggő adatok, információk összegyűjtése a különböző nyilvántartásokból, adattárakból. Külföldi példák alapján látható és igazolható ennek hatékonysága, bár a magyarországi mindenható adatvédelmi szabályok mellett ez nyilvánvalóan nehezen megvalósítható elképzelés.
4. egységes országos bankszámla nyilvántartás létrehozása és hozzáférési lehetőség biztosítása a pénzmosás elleni küzdelem és más gazdasági bűncselekmény kapcsán
5. statisztika: szükséges a nyomozásokra és vádemelésekre, ítéletekre vonatkozó statisztikai összhang megteremtése az érintett szervezetek (nyomozó hatóságok, ügyészség, bíróság, Statisztikai Hivatal) közreműködésével. A naprakész statisztikák hiányát gyakorlatilag minden esetben kifogásolták a pénzmosás területén ellenőrzést folytató nemzetközi szervezetek is, de ugyanebbe a korlátba ütköznek a területet kutatók is.
6. a nyomozóhatóságok napi gyakorlatává tenni a bűncselekmények gazdasági hátterének feltárását és az abból származó előny elvonását – a pénzügyi háttérnyomozást.
A felderítés egyik iránya lehet az, ha a nyomozó hatóság konkrét eljárások során, azokhoz kapcsolódva vizsgálja a pénzmosás lehetőségét is, azzal, hogy felkutatja a bűncselekménnyel érintett vagyont, annak útját, és az abban résztvevőket.
Az ügynevezett pénzügyi háttérnyomozások folytatására a PIO alkalmas, felhasználva ismereteit, szakértelmét, adatbázisait, és külföldi kapcsolatait, de ezt valamennyi nyomozóhatóságnak mindennapi feladatává kell(ene) tenni.
A pénzügyi háttérnyomozás feladata, hogy a látókörbe került személyek, társaságok gazdasági hátterét feltárva segítse ahhoz a felderítést folytató egységet, hogy az általuk elkövetett bűncselekményekkel okozott kárt körülhatárolja, továbbá a bűnszervezet működése során szerzett vagyont

nagyságát, helyét meghatározza, illetve hogy a gazdasági kapcsolatok feltárásával sikerüljön további kapcsolatokat kimutatni.

A pénzügyi háttérnyomozás során felderítésre kerülnek a hazai és külföldi banki, és egyéb pénzügyi kapcsolatok, megszerzett vagyontárgyak, ingatlanok, ingóságok, amelynek célja az, hogy a nyomozás elrendelésének pillanatában már az elkövetők vagyontárgyai is lefoglalhatók, zár alá vehetők legyenek. A korai vagyoni jellegű kényszerintézkedés a szervezett bűnözés elleni küzdelem kulcsfeladata, hiszen ha a megszerzett bűnös vagyon lefoglalásra kerül, akkor nincs lehetősége az elkövetőknek továbbra is fenntartani és működtetni a csoportot, szervezetet. Az intézkedés azonban fontos a kiemelt súlyú és kárértékű vagyon elleni és gazdasági bűncselekmények felderítése során is, valamint a bíróság reparációs feladatának teljesítése érdekében.

7. a bizonyítási teher megfordítása a pénzmosás bűncselekményével kapcsolatban. Egyetértve Nagy Ferenc álláspontjával, amely szerint „valóban célravezető és hatékony szabályozás e téren csak úgy lehetséges, ha meghatározott feltételek fennállása mellett a vagyoni érték tiltott, kriminális természetét vélelmezik azzal, hogy ezen vagyoni érték tulajdonosának átengedik a legális, tisztességes vagyonszerzés bizonyítását”, azaz ebben a megoldásban ne az ártatlanság vélelmének sérelmét vagy a bizonyítási teher áthárítását lássuk, hanem inkább egyfajta adatszolgáltatási kötelezettség, elszámolás, jövedelem igazolásának az előírását.

Amennyiben tehát például a nyomozó hatóság bizonyítani tudja, hogy az általa fellelt vagyon legális tevékenységből nem származhatott, akkor a személy felelősségre vonását kezdeményezi, függetlenül attól, hogy nem tudja bizonyítani, hogy mely konkrét cselekmény volt az alapbűncselekmény, de azt egyértelműen alá tudja támasztani, hogy legális jövedelemmel a terhelt nem rendelkezett; természetesen az érintett élhet az (ellen)bizonyítás lehetőségével és igazolhatja a vagyon legális eredetét.

A vagyoneklobzással összefüggésben hasonló megoldást már alkalmaz a büntető jogunk, amennyiben „az ellenkező bizonyításáig vagyoneklobzás alá eső vagyonnak kell tekinteni a bűnszervezetben való részvétel ideje alatt szerzett valamennyi vagyont”.

8. gazdasági bűnözéssel foglalkozó speciális bűnüldöző szervek együttműködésének javítása, rivalizálásuk kiküszöbölése
9. a jogi személy felelősségre vonásának lehetőségét bővíteni, vagy a meglévőket a gyakorlatban hatékonyabban alkalmazni.
10. vagyonyilatkozat – a pénzmosás elleni sikeres(ebb) fellépés mindenképpen igényelne egy az ellenőrzésekre, összevetésekre alapot adó vagyonfelmérést, vagy akár hasznos lenne átvenni a "nettó érték" módszert (USA), melynél a vizsgált személy vagyoni helyzetét az előző évivel vetik össze. Amennyiben a vagyonnövekmény a jövedelem és a megélhetési költségek különbözetét meghaladja, úgy az illetőnek kell bizonyítani annak legális voltát.
11. A befektetési társaságok területén a fellépés nehézkes, ott fedővállalkozással, vagy fedett nyomozókkal lehetne csupán eredményt elérni, ugyanis az

ajánlásokban megfogalmazott tipizált tranzakciók egy bankban, hitelintézetben szokatlanok lehetnek, de egy brókercégnél mindennaposak (mint pl. hirtelen nagy összegű be-, kifizetések, átutalások, veszteség, készpénzforgalom). A bűncselekményekből származó összegek kiszűrésére még a szolgáltató jóhiszemősége esetében is alig van lehetőség, hiszen nekik nincs lehetőségük ügyfeleiket úgy megismerni, mint a bankoknak, ahol az ügyfél több időt tölt el, mint brókerénél, és ott hivatalosan is több információt kell szolgáltatni személyéről, vagy társaságáról. Megoldás a meghatározott összeg feletti – az ügyfél brókercéghez való be és kifizetésekor – banki számlán történő átutalás kötelező előírása, amely esetben a bank az azonosítást úgysis elvégzi, a brókercégek mentesülnének a pénzmosással kapcsolatos kötelezettségek alól.

12. a felfüggesztett tranzakciókkal kapcsolatban a PIO általi ellenőrzésre rendelkezésre álló határidő kiterjesztése, akár 30 napra. A 24, illetve a 48 órás határidő a gyakorlatban érdemi ellenőrzés lefolytatását, intézkedés megtételét nem teszi lehetővé. Külföldön vannak példák hosszabb határidőkre, ami semmilyen káros gazdasági következménnyel nem jár.
13. a bűnüldöző hatóságok együttműködésében célszerű lenne erőteljesebben építeni az Europol értékelő-elemző projektjeire, az úgynevezett „munkaadatok elemzési célokra” nevet viselő adatbázisra, kihasználni a közös nyomozócsoportok alakításának a lehetőségét és további olyan mechanizmusokat, melyek a bűnüldöző szervek együttműködésének hatékonyságát növelhetik, ami további eszközöket hozhat működésbe, s ezzel lehetővé teheti a bűnüldöző hatóságok hatékonyabb operatív munkáját.
14. PSZÁF - a pénzintézetek, értékpapír piacok folyamatos ellenőrzése során kiszűrhetné azon ügyleteket, amelyek valamilyen okból gyanúsak, és a bejelentési kötelezettség ellenére bejelentésre nem kerültek.
15. erősíteni kell a gazdasági társaságok törvényességi felügyeletét, tevékenységük ellenőrzését, a fantomcégek, számlagyárok, egyéb a feketegazdaság égisze alá tartozó jelenség felszámolása érdekében
16. ügyészség, bíróság - a jelenlegi jogszabályi háttér egyre tágabb teret biztosít a pénzmosás, mint bűncselekmény miatti büntetőeljárás megindításának. Minél több ügyben kellene megpróbálni lefolytatni a büntetőeljárást. Amíg nem lesz nagyobb számban büntetőeljárás pénzmosás miatt, és nem alakul ki egy egységes bírói gyakorlat, addig csak az elméleti kérdések szintjén ragadunk le.

III. A dolgozat eredményeinek hasznosítási lehetőségei

A dolgozat összefoglaló jellegéből adódóan számos hasznosítása lehetősége képzelhető el.

1. Az értekezés a felsőoktatás több területén használható fel eredményesen, hiszen több tudományterületet érintve komplexen dolgozza fel a pénzmosással kapcsolatos kérdéseket, problémákat. Így különösen a jogász, gazdasági szakjogász, gazdaságvédelmi rendőri és egyéb kapcsolódó gazdasági-jogi jellegű képzésekben, továbbá az ezekhez kapcsolódó egyéb szakképzésekben válhat hasznossá..
2. Alapot adhat a témakört érintő további kutatásoknak, hiszen például a pénzmosás bűncselekmény miatti büntetőeljárások kimerítő feldolgozása-elemzése még várat magára, hogy csak egy lehetséges és érdeklődésre számot tartó területet említsünk.
3. Segítséget nyújthat a jelenség teljesebb körű megismerésében a pénzmosás elleni küzdelemmel foglalkozó gyakorlati szakemberek számára, legyenek azok a pénzügyi szolgáltatók valamelyikénél, vagy akár a nyomozóhatóságoknál. Hatékonyabbá teheti a bejelentések megtételétől kezdve, azok feldolgozását-ellenőrzését, de akár az ezt követő felderítő munkát vagy a büntetőeljárások eredményes lefolytatását is.
4. Hozzásegíthet a jogszabályi-, szervezeti-, metodikai- és egyéb változásokhoz a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozás elleni küzdelem területén, ezáltal elősegítve a bűncselekmény sikeresebb megelőzését.

IV. A tézisekben felhasznált irodalom

1. Barabás A. Tünde – Irk Ferenc: *Gazdaság, bűnözés, gazdasági bűnözés, szervezett bűnözés, szervezett gazdasági bűnözés* (Kriminológiai Tanulmányok XXXVIII., XXXIX., OKRI, 2001.)
2. Barabás A. Tünde – Molnár Csaba: *A pénzmosás fantomja* (Kriminológia tanulmányok)
3. Bardócz Csaba: *Pénzmosási technikák* (Belügyi Szemle, 1997/3.)
4. Fejes Eleonóra: *A pénzmosás hazai és nemzetközi tapasztalatok alapján* (MNB Műhelytanulmányok, Budapest, 1994.)
5. Gál István László: *A pénzmosás* (KJK–Kerszöv, Budapest, 2004.)
6. Jacsó Judit: *Az Európai Unió III. pénzmosási irányelve és magyarországi gyakorlati tapasztalatai* (Rendészeti Szemle, 2009. 7–8. szám)
7. Jacsó Judit: *A pénzmosás elleni nemzetközi fellépés eszközei* (Magyar Jog, 2000/9.)
8. Korinek László: *A gazdasági bűnözés kriminológiai szempontú megközelítése* (Rendészeti Szemle, 2009. 7–8. szám)
9. Tóth Mihály: *A fehérgalléros bűnözés, a gazdasági bűnözés* (Kriminológia-Szakkriminológia, Complex Kiadó, Budapest, 2006.)
10. Tóth Mihály: *Gazdasági bűnözés és bűncselekmények* (Kjk-Kerszöv, Budapest, 2002.)
11. Tóth Mihály: *Húsz év mérlege, Gazdasági bűneink és következményeik egy „szép új világ”-ban* (Rendészeti Szemle (2009. 7–8.))

Publikációs jegyzék

1. **Bűnügyi szolgálati ismeretek Általános rész** (tankönyv, társszerző, kiadó: Rendőrtiszti Főiskola, 2004., minősített, Államtitok! Szigorúan titkos!)
2. **A pénzmosás jogi szabályozásának nemzetközi vonatkozásai** (PhD kötetek I., PTE, 2005.)
3. **A nyomozási alku szerepe a bűnüldöző munkában** (társszerző, ORFK belső terjesztésű anyag, 2005.)
4. **A pénzmosás egyes kérdéseiről** (CEPOL-eDoc ID 6084, 2006.)
5. **A párbaj intézményének jogtörténeti vonatkozásai** (CEPOL-eDoc ID 6553, 2006.)
6. **Néhány gondolat a pénzmosási technikákról és a pénzmosás méréséről** (Magyar Rendészet VIII. évfolyam 2008/3.)
7. **A titkos információgyűjtés és titkos adatszerzés helye a büntetőeljárás rendszerében - A titkos információgyűjtés, illetve ennek során a bírói engedélyhez kötött különleges eszközök alkalmazása, a nyomozó hatóság egyéb adatszerző tevékenysége és a bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzés összefüggései** (társszerző, ORFK belső terjesztésű anyag, 2009.)
8. **A titkos információgyűjtés I.-II. kötet** (tankönyv, társszerző, Rendőrtiszti Főiskola, 2009., minősített, Szolgálati titok! Titkos!)
9. **A terrorizmus és a terrorizmus finanszírozás néhány jellemzője** (Magyar Rendészet, 2009./1-2. szám)